

5. OBLETNICA ACS
in
TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
30. september - 5. oktober 1996

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

ACE
SAEC

Pet let Andragoškega centra Republike Slovenije

LJUBLJANA (STA) - Na slovesnosti ob peti obletnici delovanja Andragoškega centra Republike Slovenije (ACS) se bo jutri začel tudi Teden vseživljenjskega izobraževanja v Sloveniji. Slavnostni govornik ob obeh dogodkih bo predsednik državnega sveta Republike Slovenije Ivan Kristan, proslave pa se bodo udeležili tudi predsednik Sveta ACS Matjaz Kmecl, direktorica ACS Vida A. Mohorcic, predstavnica NIACE (The National Institute for Adult and Continuing Education) iz Velike Britanije, po vzoru katere bo letos prvič v Sloveniji potekal Teden vseživljenjskega učenja, Sue Cara, in vodja omenjenega projekta Zoran Jelenc. S projektom tedna vseživljenjskega izobraževanja, ki se bo zaključil 5. oktobra, zeli Andragoški center Republike Slovenije, kot poudarja njegova direktorica Vida A. Mohorcic-Spolar, da bi izvajalci izobraževanja odraslih po vsej državi prikazali učenje in izobraževanje čim bolj raznoliko, pri čemer naj bi te predstavitve odsevale identiteto posameznih slovenskih krajev. Ob peti obletnici delovanja bo andragoški center poleg tega pripravil dan odprtih vrat s predstavitvijo projektov za razvoj izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji, nastalih na omenjenem centru, razstavo publikacij in drugih dosežkov ter dan vseživljenjskega izobraževanja oziroma učenja s predstavitvijo izobraževanja in učenja odraslih, ki poteka na Andragoškem centru, pa tudi sodobnih prijemov izobraževanja.

Tako, kot je skrb za tehnoloski razvoj in stalno spremljanje dogajanj na tržišču usodnega pomena za razvoj podjetja, je taka tudi skrb za razvoj kadrov.

Kako v podjetjih skrbijo za ta del svoje prihodnosti - ne nazadnje je praktično vse odvisno od ljudi (a ne le od vodilnih), njihovega znanja, usposobljenosti, izkušenj in pripravljenosti stalno se učiti, - kaže vrsta dejstev.

Marsikje so bili med prvimi, ki so jih proglasili za odvečne delavce, prav kadrovske delavci (pa se tisti, ki so se ukvarjali z varstvom pri delu). Brez ustreznih strokovne podpore se tudi vodilni delavci težko pravilno odločajo.

Drugo dejstvo je nagel upad kadrovskega stipendij. Če smo bili v Sloveniji lahko ponosni na ta del stipendiranja predvsem v drugi polovici prejšnjega desetletja, se stanje po letu 1990 iz leta v leto poslabšuje, večji del bremena nosi država s pomočjo republiških stipendij, delno pa tudi razne fundacije.

Ob koncu leta 1986 je bilo v Sloveniji 43.233 kadrovskega stipendij in 16.009 republiških (iz sredstev skupnosti za zaposlovanje), ob koncu leta 1995 je bilo republiških stipendij (iz sredstev Republiškega zavoda za zaposlovanje - iz državnega poročila) 46.719, kadrovske pa je bilo ob koncu leta 1994 9016. V tem solskem letu pa je bilo v Sloveniji na novo razpisanih nekaj več kot 3000 kadrovskega stipendij.

Podobno se dogaja tudi na Gorenjskem. V »najboljših letih« - v drugi polovici prejšnjega desetletja - je bilo na Gorenjskem pribli-

Kjer ni dolgoročne skrbi za kadre, ni razvoja

zno 3500 kadrovskega stipendistov letno.

V solskem letu 1994/95 je bilo v bivših petih gorenjskih občinah (Kranj, Skofja Loka, Jesenice, Radovljica in Trzin) razpisanih na novo 454 stipendij, leto kasneje 483 in za to solsko leto 328. Poleg teh so nekaj kadrovskega stipendij podjetja podelila, četudi jih niso objavila v skupnem razpisu. Če k temu pristojemo se tiste, ki so jim kadrovske stipendije podelili v preteklih letih in jih se prejemajo, je znatno zmanjšanje v primerjavi s preteklimi leti več kot očitno.

Ob tem pa se tudi dogaja, da vse stipendije niso podeljene.

Stalno delo podjetja s stipendisti je dobra nalozba za prihodnje delo, za posameznika in podjetje.

Zmotno je namreč prepričanje nekaterih, ces, saj je na trgu dovolj mladih, ki končajo solanje in isčejo zaposlitev, kaj bi zapravljali denar se za stipendiranje.

Tretje dejstvo je, da podjetja bolj nerada sprejemajo pripravnike, ki jih ne sofinancira Republiški zavod za zaposlovanje. A vsakdo mora enkrat začeti nabirati izkušnje. Če ob tem pomislimo se na tiste mlade, ki ne dokončajo osnovne šole, tiste, ki ne pridobijo nobene strokovne izobrazbe, postane se bolj zaskrbljujoca prihodnost teh mladih, ki se težje dobijo svojo priloznost začeti z delom kot tisti, ki so končali solanje. Kot je marsikdaj

ne dobijo starejši, katerih delo je postalo odveč, pa so stari le 40, 45 let, a jih nihče noče ponovno zaposliti.

Stiske, težave in včasih brezup teh ljudi so brezmejni in nas stanejo veliko več kot pa vsa vlaganja vanje, ki so nujna.

Četirto dejstvo je razširjenost učenja, izobraževanja v podjetjih, ustanovah za že zaposlene. Bolj izjema kot pravilo je stalno usposabljanje zaposlenih, spodbujanje tega.

Prav vseživljenjsko učenje je ena od priložnosti, da se vsak med nami, tako pa tudi podjetje, lažje sooca z izzivi trga, se lažje spopada z novostmi, tudi s težavami, je bolje usposobljen obdržati ali dobiti zaposlitev, posel.

Razen redkih posameznikov, ki si prizadevajo, da bi vseživljenjsko učenje dobilo večjo veljavo v našem vsakodnevem delu in življenju, o tem ne vemo kaj dosti.

Vse to so problemi, o katerih bi morali spregovoriti tudi na sejah občinskih svetov v občinah. Na podlagi podrobnejših podatkov bi lahko bolje osvetlili razmere, razloge za stanje in ne nazadnje tudi presodili, kaj lahko sami storijo, predvsem na področju vseživljenjskega učenja, stipendiranja.

Potrebna je vrsta ktičnosti - od aktivne pomoči in spodbud podjetjem in posameznikom - tako na državni kot lokalni ravni - do aktivne kadrovske politike, kjer

bo skrb za cimveč znanja in stalno učenje temeljno vodilo.

Angleški profesor Tom Stonier je zapisal: »Izobražena delovna sila se nauči novo tehnologijo izrabljati, nevedna pa postane njena zrtev.«

Zato je nujno, da v Sloveniji dobi poleg začetnega izobraževanja (solski sistem) enakovredno podporo tudi nadaljevanje izobraževanja, vseživljenjsko učenje. Za vedno so namreč minili časi, ko smo se vsega naučili v solskih klopih in smo večino delovne dobe bili v enem podjetju. Ze sedaj večkrat kot v preteklosti menjavamo zaposlitev, v prihodnje bomo imeli tudi več poklicev, ne le enega. V prihodnjem tisočletju bo srednjesolska izobrazba minimum, razvijanje sposobnosti slehernega, v okviru začetnega izobraževanja in nadaljnega izobraževanja - stalnega učenja pa temeljni pogoj za razvoj in napredek.

21. stoletje bo »stoletje učenja«

Letosnje leto pa je Evropska zveza razglasila za leto vseživljenjskega učenja. V Sloveniji Andragoski center Slovenije prvič organizira Teden vseživljenjskega učenja - od 30. septembra do 5. oktobra letos.

Tudi to bo priložnost, da se sirsja javnost, predvsem pa odgovorni v podjetjih, občinah, sindikatih, seznanijo z izkušnjami v tujini in pri nas doma. Vsekakor so spodbudne.

To je lahko droben korak na poti, da postane Slovenija uceca se družba in vsak med nami lahko stori nekaj v tej smeri. Za začetek, da hočemo vedeti kaj več.

Rina Klinar

KOLEDAR PRIREDITEV ZA TEDEN

VSEŽIVLJENSKEGA UČENJA 1996 (2. del)

3.10.; Kamnik; Srednja šola Rudolfa Maistra; Predstavitev študijskih krožkov; Dvorana Veronika, ZKO; 11:00 do 19:00

3.10.; Kočevje; Ljudska univerza; Svetovanje; LU, TZO 30, tel. 061/851 262;

3.10.; Koper; Ljudska univerza Koper; Razstava; Osrednja knjižnica Srečka Vilharja; 9:00 do 18:00

3.10.; Koper; Ljudska univerza Koper; Predavanje o internetu v izobraževanju; LU, Cankarjeva 33; 10:00 do 18:00

3.10.; Koper; Ljudska univerza Koper; Svetovanje; LU, Cankarjeva 33, tel. 066/ 271 291; 15:00 do 17:00

3.10.; Koper; Ljudska univerza Koper; Predstavitev dejavnosti; Knjigarna;

3.10.; Kottlje; Studijski krožek "Zakaj pišem poezijo"; Razstava; Hotel Rimski vrelc; 7:00 do 20:00

3.10.; Ljubljana; Andragoški center Slovenije; Razstava: 5 let ACS; ACS, Smartinska 134a; 8:00 do 16:00

3.10.; Ljubljana; BELOSANA d.o.o.-ANICOR; Dan odprtih vrat; BELOSANA, Lavričeva 4 a;

3.10.; Ljubljana; Euro šola; Dan odprtih vrat; Euro šola, Gosposvetska 4; ob 10:00

3.10.; Ljubljana; Euro šola; Odprtje središča za samostojno učenje; Euro šola, Gosposvetska 4; ob 12:00

3.10.; Ljubljana; Euro šola; Predstavitev študijskih krožkov; Euro šola, Gosposvetska 4; 13:30 do 16:00

3.10.; Ljubljana; Glotta nova; Predstavitev dejavnosti in programov; Grad Kodeljevo; ob 9:30

3.10.; Ljubljana; Glotta nova; Uvrstitveni test za vse jezike; Grad Kodeljevo; 9:30 do 18:30

3.10.; Ljubljana; Glotta nova; True learning pri poučevanju angleškega jezika; Grad Kodeljevo; ob 11:00

3.10.; Ljubljana; Glotta nova; Predstacija programa za učitelje angleškega jezika; Grad Kodeljevo; ob 12:30

3.10.; Ljubljana; Glotta nova; Antistresni program; Grad Kodeljevo; ob 14:00

3.10.; Ljubljana; Glotta nova; Studijski krožki v angleškem jeziku; Grad Kodeljevo; ob 15:00

3.10.; Ljubljana; Glotta nova; Konverzacijski večeri; Grad Kodeljevo; ob 17:00

3.10.; Ljubljana; Glotta nova; Naslov večer ob angleški glasbi; Grad Kodeljevo; ob 19:00

3.10.; Ljubljana; Jezikovna šola Bertoni; Cini; Odprtje središča za samostojno učenje; Grad Kodeljevo; ob 19:00

3.10.; Maribor; Srednja kovinarska strojna in metalurška šola; Informativni dan; SKSMS, učilnica 16, Smetanova 18; 12:00 do 17:00

3.10.; Mengeš; Mi Amigo; Literarni večer o Janezu Tirdini; Avla Kulturnega doma Mengeš; ob 19:00

3.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Odprti telefon; Mi Amigo d.o.o., Slovenska 28, tel. 061/ 737 317; 8:00 do 18:00

3.10.; Mengeš; VVE Mengeš - Gobica in Sonček; Razstava; VVE Gobica, Solska ulica; ob 17:00

3.10.; Mengeš; VVE Mengeš - Gobica in Sonček; Predstavitev dejavnosti; Trgovine v Mengšu;

3.10.; Mengeš; VVE Gobica; Lutkovna igrice; VVE Gobica; ob 17:00

3.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Svetovanje; LU, Vrazova 12, tel. 062/ 701 036, 701 033;

3.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Informiranje in opravljanje del za BANKO KADROV; LU, Vrazova 12; 7:00 do 15:00

3.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Razstava; Rastavišče Ormoški grad, Avla občine;

3.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Predstavitev projektov; KS Ivanj-kovci, Kog, Miklavž, Podgorci, Središče, Tomaž, Velika nedelja; 17:00 do 19:00

3.10.; Piran; Ljudska univerza Koper; Razstava; Matična knjižnica Piran; 9:00 do 18:00

3.10.; Postojna; Več izobraževalnih organizacij; Predstavitev dejavnosti in možnosti izobraževanja; Avla Zdravstvenega doma Postojna; 8:00 do 18:00

3.10.; Postojna; Athena d.o.o.; Predstavitev študijskih krožkov; Zdravstveni dom Postojna; 10:00 do 18:00

3.10.; Postojna; Athena d.o.o.; Predstavitev dejavnosti; Mercator Nanos; 8:00 do 19:00

3.10.; Postojna; Ljudska univerza Postojna; Razstava; Knjižnica B. Zupančiča;

3.10.; Ruše; TIZA d.o.o.; Predstavitev

4.10.; Koper; Ljudska univerza Koper; Razstava; Osrednja knjižnica Srečka Vilharja; 9:00 do 18:00

4.10.; Koper; Ljudska univerza Koper; Svetovanje; LU, Cankarjeva 33, tel. 066/ 271 291; 15:00 do 17:00

4.10.; Koper; Ljudska univerza Koper; Predstavitev dejavnosti; Knjigarna;

4.10.; Kottlje; Studijski krožek "Zakaj pišem poezijo"; Razstava; Hotel Rimski vrelc; 7:00 do 20:00

4.10.; Krško; Posavski center za permanentno izobraževanje; Predstavitev študijskih krožkov; Valvazorjeva knjižnica; ob 19:00

4.10.; Ljubljana; Andragoški center Slovenije; Razstava: 5 let ACS; ACS, Smartinska 134a; 8:00 do 16:00

4.10.; Ljubljana; Andragoški center Slovenije; Podelitev potrdil vodjem in mentorjem študijskih krožkov, ter učiteljem UZU (samo vabljeno); ACS, Smartinska 134a; ob 11:00

4.10.; Ljubljana; BELOSANA d.o.o.-ANICOR; Dan odprtih vrat; BELOSANA, Lavričeva 4a;

4.10.; Ljubljana; Glotta nova; Predstavitev dejavnosti in programov; Grad Kodeljevo; ob 9:30

4.10.; Ljubljana; Glotta nova; Uvrstitveni test za vse jezike; Grad Kodeljevo; 9:30 do 18:30

4.10.; Ljubljana; Glotta nova; Učitelj in komunikacija (delavnica za učitelje); Grad Kodeljevo; ob 11:00

4.10.; Ljubljana; Glotta nova; Supervizijsko delo; Grad Kodeljevo; ob 12:30

4.10.; Ljubljana; Glotta nova; Vzgojitelji, komunikacija in svetovalno delo za učitelje; Grad Kodeljevo; ob 14:00

4.10.; Ljubljana; Glotta nova; Preventivno delo z mladimi (delavnica za učitelje in svetovalne delavce); Grad Kodeljevo; ob 15:30

4.10.; Ljubljana; Glotta nova; Predstavitev programa in metod; Grad Kodeljevo; ob 17:00

4.10.; Ljubljana; Glotta nova; Srečanje za člane pedagoškega kluba; Grad Kodeljevo; ob 18:00

4.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Predstavitev borze znanja; Knjižnica Logatec; 9:00 do 19:00

4.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Predstavitev dejavnosti; Mercator, Logatec; 4.10.; Lopar; Center Vita, Koper; Dan odprtih vrat; Hiša od študa; 10:00 do 12:00

4.10.; Lopar; Center Vita, Koper; Razstava; Hiša od študa;

4.10.; Lopar; Center Vita, Koper; Predstavitev programov centra Vita; Hiša od študa; 10:00 do 12:00

4.10.; Lopar; Center Vita, Koper; Razvojni projekt Vasi in domače obri; Hiša od študa; 10:00 do 12:00

4.10.; Lopar; Center Vita, Koper; Literarni večer; Hiša od študa; ob 19:00

4.10.; Loški potok; VITRA, Center za uravnotežen razvoj, Cerknica; Predavanje Učinkovita raba energije v individualnih objektih; OS Antona Debeljaka; ob 19:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev dela v jezikovnem raziskovalnem taboru za osnovnošolce; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev priročnikov za izboljšanje dela v izobraževanju odraslih; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Preverjanje znanja iz tujega jezika in svetovanje za nadaljne učenje jezika; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Dan odprtih vrat; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev projekta "Odrasli se učimo drugače"; Doba, Kopitarjeva 2; 11:00 do 12:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za odrasle (angleški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 11:00 do 12:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev projekta "Odrasli se učimo drugače"; Doba, Kopitarjeva 2; 11:00 do 12:00

grad, Avla občine;

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Kulturna prireditev; Dom kulture Ormož; 17:00 do 19:00

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Predstavitev projektov; KS Ivanj-kovci, Kog, Miklavž, Podgorci, Središče, Tomaž, Velika nedelja; 17:00 do 19:00

4.10.; Piran; Ljudska univerza Koper; Razstava; Matična knjižnica Piran; 9:00 do 18:00

4.10.; Postojna; Več izobraževalnih organizacij; Dan odprtih vrat; Athena, Kolodvorska 17; 10:00 do 18:00

4.10.; Postojna; Athena d.o.o.; Predstavitev dejavnosti in možnosti izobraževanja; Avla Zdravstvenega doma Postojna; 8:00 do 18:00

4.10.; Postojna; Athena d.o.o.; Predstavitev študijskih krožkov; Zdravstveni dom Postojna; 10:00 do 18:00

4.10.; Postojna; Athena d.o.o.; Predstavitev dejavnosti; Mercator Nanos; 8:00 do 19:00

4.10.; Postojna; Ljudska univerza Postojna; Razstava; Knjižnica B. Zupančiča;

4.10.; Postojna; Ljudska univerza Postojna; Predstavitev študijskih krožkov; Knjižnica Postojna; ob 16:00

4.10.; Ruše; TIZA d.o.o.; Predstavitev dejavnosti; Večblagovnica Merx;

4.10.; Sežana; Ljudska univerza; Razstava; Zeleni center;

4.10.; Sežana; Ljudska univerza; Projekcija diapozitivov; Amfiteater kulturnega centra Srečko Kosovel;

4.10.; Spodnja Kungota; Studijski krožek "Uredimo si svoj kraj"; Kulturna prireditev; Dvorana v KS; ob 16:00

4.10.; Velenje; Andragoško društvo Slovenija - Podružnica Velenje; Predstavitev študijskih krožkov; Izložbe ERE in NAME, Glasbena šola;

4.10.; Velenje; Andragoško društvo Slovenija - Podružnica Velenje; Razstava; Izložbe ERE in NAME;

5.10.; Grosuplje; Občina Grosuplje; Razstava; Družbeni dom;

5.10.; Grosuplje; Občina Grosuplje; Po-

5.10.; Ljubljana; Glotta nova; Problemi in dileme, ki me ovirajo, da bi bil najstarejši; Grad Kodeljevo; ob 11:30

5.10.; Ljubljana; Glotta nova; Strokovnjaki nam svetujejo kako prepoznavati in kako se lotevati; Grad Kodeljevo; ob 13:30

5.10.; Ljubljana; Glotta nova; Individualni pogovori staršev s strokovnjaki; Grad Kodeljevo; ob 15:30

5.10.; Ljubljana; Srednja trgovska šola; Predstavitev dejavnosti; Trgovska hiša Maximarket;

5.10.; Ljubljana; Studijski krožek "Komunalna ekologija"; Skofja Loka; Predstavitev dela študijskih krožkov; Gradbeni center Ljubljana, Dimičeva 9;

5.10.; Ljubljana; Oxford center; Predstavitev programov za samostojno učenje; Oxford center, Kopitarjeva 2; 9:00 do 13:00

5.10.; Ljubljana; Oxford center; Ogljed Interneta; Oxford center, Kopitarjeva 2; 9:00 do 13:00

5.10.; Ljubljana; Oxford center; Zrebanje knjižnih nagrad za nove člane središča za samostojno učenje; Oxford center, Kopitarjeva 2; ob 12:00

5.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Dan odprtih vrat; Knjižnica Logatec; 9:00 do 19:00

5.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Razstava; Knjižnica Logatec; 9:00 do 19:00

5.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Predstavitev študijskih krožkov; Knjižnica Logatec; 9:00 do 19:00

5.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Predstavitev borze znanja; Knjižnica Logatec; 9:00 do 19:00

5.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Predstavitev dejavnosti; Mercator, Logatec; 9:00 do 19:00

5.10.; Lopar; Center Vita, Koper; Dan odprtih vrat; Hiša od študa; 10:00 do 12:00

5.10.; Lopar; Center Vita, Koper; Razstava; Hiša od študa;

5.10.; Mengeš; VVE Mengeš - Gobica in Sonček; Predstavitev dejavnosti; Trgovine v Mengšu;

5.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Svetovanje; LU, Vrazova 12, tel. 062/ 701 036, 701 - 033;

5.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Predstavitev središča za samostojno učenje; LU, Vrazova 12; 10:30 do 12:00, 15:30 do 17:00

5.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Informiranje in opravljanje del za BANKO KADROV; LU, Vrazova 12; 7:00 do 15:00

3.10.; Sežana; Ljudska univerza Sežana; Razstava; Zeleni center;

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Tiskovna konferenca ravnateljev celjske regije; Izobraževanje odraslih; Kulturna dvorana v Ipavčevi hiši; 14:00 do 15:00

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Predstavitev in ogled kulture skladateljev Ipavcev; Kulturna dvorana v Ipavčevi kulturni hiši; 15:00 do 16:30

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Predavanje: Vseživljenjsko učenje v Sloveniji; Kulturna dvorana v Ipavčevi kulturni hiši; ob 17:00

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Predstavitev gradiva in programov LU iz celjske regije; Kulturna dvorana v Ipavčevi kulturni hiši; ob 17:00

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Kulturni program; Kulturna dvorana v Ipavčevi kulturni hiši; ob 17:00

3.10.; Velenje; Andragoško društvo Slovenija - Podružnica Velenje; Razstava; Izložbe ERE in NAME;

3.10.; Velenje; Andragoško društvo Slovenija - Podružnica Velenje; Predstavitev študijskih krožkov; Izložbe ERE in NAME, Glasbena šola;

3.10.; Velenje; Studijski krožek "Slikanje na svilo"; Predstavitev študijskih krožkov; Knjigarna Kulturnica - ERA;

3.10.; Velenje; Studijski krožek "Slikanje na svilo"; Predstavitev brošure Živimo zdravo življenje; Knjigarna Kulturnica - ERA; 18:00 do 21:00

3.10.; Velenje; Studijski krožek "Slikanje na svilo"; Razstava; Knjigarna Kulturnica - ERA;

4.10.; Grosuplje; Občina Grosuplje; Razstava; Družbeni dom;

4.10.; Grosuplje; Občina Grosuplje; Predstavitev projektov; Družbeni dom; ob 17:00

4.10.; Izola; Ljudska univerza Koper; Razstava; Matična knjižnica Izola; 9:00 do 18:00

4.10.; Kamnik; Srednja šola Rudolfa Maistra; Razstava; SS, Novi trg 41a; 8:00 do 19:00

4.10.; Kamnik; Srednja šola Rudolfa Maistra; Svetovanje; SS, Novi trg 41a;

4.10.; Kamnik; Srednja šola Rudolfa Maistra; Predstavitev projektov; SS, Novi trg 41a; 8:00 do 19:00

4.10.; Kamnik; Srednja šola Rudolfa Maistra; Predstavitev študijskih krožkov; Dvorana Veronika, ZKO; 11:00 do 19:00

4.10.; Kočevje; Ljudska univerza; Svetovanje; LU, TZO 30, tel. 061/851 262;

3.10.; Sežana; Ljudska univerza Sežana; Razstava; Zeleni center;

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Tiskovna konferenca ravnateljev celjske regije; Izobraževanje odraslih; Kulturna dvorana v Ipavčevi hiši; 14:00 do 15:00

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Predstavitev in ogled kulture skladateljev Ipavcev; Kulturna dvorana v Ipavčevi kulturni hiši; 15:00 do 16:30

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Predavanje: Vseživljenjsko učenje v Sloveniji; Kulturna dvorana v Ipavčevi kulturni hiši; ob 17:00

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Predstavitev gradiva in programov LU iz celjske regije; Kulturna dvorana v Ipavčevi kulturni hiši; ob 17:00

3.10.; Sentjur; LU Sentjur; Kulturni program; Kulturna dvorana v Ipavčevi kulturni hiši; ob 17:00

3.10.; Velenje; Andragoško društvo Slovenija - Podružnica Velenje; Razstava; Izložbe ERE in NAME;

3.10.; Velenje; Andragoško društvo Slovenija - Podružnica Velenje; Predstavitev študijskih krožkov; Izložbe ERE in NAME, Glasbena šola;

3.10.; Velenje; Studijski krožek "Slikanje na svilo"; Predstavitev študijskih krožkov; Knjigarna Kulturnica - ERA;

3.10.; Velenje; Studijski krožek "Slikanje na svilo"; Predstavitev brošure Živimo zdravo življenje; Knjigarna Kulturnica - ERA; 18:00 do 21:00

3.10.; Velenje; Studijski krožek "Slikanje na svilo"; Razstava; Knjigarna Kulturnica - ERA;

4.10.; Grosuplje; Občina Grosuplje; Razstava; Družbeni dom;

4.10.; Grosuplje; Občina Grosuplje; Predstavitev projektov; Družbeni dom; ob 17:00

4.10.; Izola; Ljudska univerza Koper; Razstava; Matična knjižnica Izola; 9:00 do 18:00

4.10.; Kamnik; Srednja šola Rudolfa Maistra; Razstava; SS, Novi trg 41a; 8:00 do 19:00

4.10.; Kamnik; Srednja šola Rudolfa Maistra; Svetovanje; SS, Novi trg 41a;

4.10.; Kamnik; Srednja šola Rudolfa Maistra; Predstavitev projektov; SS, Novi trg 41a; 8:00 do 19:00

4.10.; Kamnik; Srednja šola Rudolfa Maistra; Predstavitev študijskih krožkov; Dvorana Veronika, ZKO; 11:00 do 19:00

4.10.; Kočevje; Ljudska univerza; Svetovanje; LU, TZO 30, tel. 061/851 262;

4.10.; Ljubljana; Knjižnica Otona Zupanciča; Dan odprtih vrat; Delavska knjižnica, Tivolska cesta 30; 10:00 do 20:00

4.10.; Ljubljana; Knjižnica Otona Zupanciča; Predstavitev borze znanja; Delavska knjižnica, Tivolska cesta 30; 10:00 do 20:00

4.10.; Ljubljana; Oxford center; Predstavitev programov za samostojno učenje; Oxford center, Kopitarjeva 2; 15:00 do 19:00

4.10.; Ljubljana; Oxford center; Ogled Interneta; Oxford center, Kopitarjeva 2; 15:00 do 19:00

4.10.; Ljubljana; Oxford center; Zrebanje knjižnih nagrad za nove člane središča za samostojno učenje; Oxford center, Kopitarjeva 2; ob 17:00

4.10.; Ljubljana; Srednja trgovska šola; Predstavitev dejavnosti; Trgovska hiša Maximarket;

4.10.; Ljubljana; Urad za preprečevanje zasvojenosti; Razstava; Magistrat, Steklena dvorana;

4.10.; Ljubljana; Zveza ljudskih univerz Slovenije; Dan ljudskih univerz; Ljudske univerze - vseživljenjsko učenje; Hotel Austrotel; 10:00 do 16:00

4.10.; Ljubljana; Zveza ljudskih univerz Slovenije; Razstava; Hotel Austrotel; 10:00 do 16:00

4.10.; Ljubljana; Zveza ljudskih univerz Slovenije; Središča za samostojno učenje na ljudskih univerzah (samo vabljeno); Hotel Austrotel; ob 12:00

4.10.; Ljubljana; SC za PET-Center za permanentno izobraževanje; Predstavitev dejavnosti; BTC - Ljubljana; 9:00 do 17:00

4.10.; Ljubljana; SC za PET, Center za permanentno izobraževanje odraslih; Kulturna prireditev; BTC; 9:00 do 17:00

4.10.; Ljubljana; Studijski krožek "Komunalna ekologija"; Skofja Loka; Predstavitev dela študijskih krožkov; Tehnološko - inovacijska predstavitev SK; Gradbeni center Slovenije, Dimičeva 9;

4.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Dan odprtih vrat; Knjižnica Logatec; 9:00 do 19:00

4.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Razstava; Knjižnica Logatec; 9:00 do 19:00

4.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Predstavitev projektov ACS; Knjižnica Logatec; 9:00 do 19:00

4.10.; Logatec; Rossana d.o.o.; Predstavitev študijskih krožkov; Knjižnica Logatec; 9:00 do 19:00

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Razstava; Rastavišče Ormoški

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za odrasle (nemški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 16:00 do 17:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za otroke (angleški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 16:30 do 17:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za otroke (nemški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 16:30 do 17:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev borze znanja; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Razstava; Izdelki študijskega krožka; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev programov za samostojno učenje; Doba, Kopitarjeva 2; ob 11:00 in 16:00

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Razstava; Mi Amigo, Slovenska 28; ves dan

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Dan odprtih vrat; Mi Amigo, Slovenska 28; ob 10:00

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Predstavitev centra za mlajše odrasle; Mi Amigo, Slovenska 28;

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Omizje; Droga - moja prijateljica; Mi Amigo, Slovenska 28; ob 19:00

4.10.; Mengeš; Podjetniško združenje Mengeš; Predstavitev svetovne računalniške mreže Internet; Mi Amigo, Slovenska 28; 15:00 do 18:00

4.10.; Mengeš; VVE Mengeš - Gobica in Sonček; Predstavitev dejavnosti; Trgovine v Mengšu;

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Svetovanje; LU, Vrazova 12, tel. 062/701 036, 701 - 033;

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Informiranje in opravljanje del za BANKO KADROV; LU, Vrazova 12; 7:00 do 15:00

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Razstava; Rastavišče Ormoški

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za odrasle (nemški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 16:00 do 17:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za otroke (angleški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 16:30 do 17:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za otroke (nemški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 16:30 do 17:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev borze znanja; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Razstava; Izdelki študijskega krožka; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev programov za samostojno učenje; Doba, Kopitarjeva 2; ob 11:00 in 16:00

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Razstava; Mi Amigo, Slovenska 28; ves dan

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Dan odprtih vrat; Mi Amigo, Slovenska 28; ob 10:00

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Predstavitev centra za mlajše odrasle; Mi Amigo, Slovenska 28;

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Omizje; Droga - moja prijateljica; Mi Amigo, Slovenska 28; ob 19:00

4.10.; Mengeš; Podjetniško združenje Mengeš; Predstavitev svetovne računalniške mreže Internet; Mi Amigo, Slovenska 28; 15:00 do 18:00

4.10.; Mengeš; VVE Mengeš - Gobica in Sonček; Predstavitev dejavnosti; Trgovine v Mengšu;

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Svetovanje; LU, Vrazova 12, tel. 062/701 036, 701 - 033;

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Informiranje in opravljanje del za BANKO KADROV; LU, Vrazova 12; 7:00 do 15:00

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Razstava; Rastavišče Ormoški

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za odrasle (nemški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 16:00 do 17:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za otroke (angleški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 16:30 do 17:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev metod dela pri poučevanju tujih jezikov za otroke (nemški jezik); Doba, Kopitarjeva 2; 16:30 do 17:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev borze znanja; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Razstava; Izdelki študijskega krožka; Doba, Kopitarjeva 2; 10:00 do 18:00

4.10.; Maribor; Doba, zavod za izobraževanje; Predstavitev programov za samostojno učenje; Doba, Kopitarjeva 2; ob 11:00 in 16:00

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Razstava; Mi Amigo, Slovenska 28; ves dan

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Dan odprtih vrat; Mi Amigo, Slovenska 28; ob 10:00

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Predstavitev centra za mlajše odrasle; Mi Amigo, Slovenska 28;

4.10.; Mengeš; Mi Amigo d.o.o.; Omizje; Droga - moja prijateljica; Mi Amigo, Slovenska 28; ob 19:00

4.10.; Mengeš; Podjetniško združenje Mengeš; Predstavitev svetovne računalniške mreže Internet; Mi Amigo, Slovenska 28; 15:00 do 18:00

4.10.; Mengeš; VVE Mengeš - Gobica in Sonček; Predstavitev dejavnosti; Trgovine v Mengšu;

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Svetovanje; LU, Vrazova 12, tel. 062/701 036, 701 - 033;

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Informiranje in opravljanje del za BANKO KADROV; LU, Vrazova 12; 7:00 do 15:00

4.10.; Ormož; Ljudska univerza Ormož; Razstava; Rastavišče Ormoški

Spremljajte tudi oddaje na Radiu in televiziji Slovenije, Radiu Student in na lokalnih radijskih in TV programih.

Pisni prispevki o Tednu vseživljenjskega učenja bodo objavljeni v tehle časopisih:
Delo, Večer, Dnevnik, Slovenec, Dolenjski list, Primorske novice, Notranjske novice, Novi tednik, Novi medij, Otrok in družina, Naš čas (Velenje), Kočevsko - Ribiške novice, Vzajemnost, Naš časopis Cerknica, Nove novice, Odmevi, Krpanove novice, Mostiščar, Glasilo Kovinoplastike Lož, Umanotere, Modro sonce, Energetski svetovalec, Vitrina, Prestop, Naš glas, Slanik, Domžalske novice, Mengeš, Grosupeljski odmevi.

Teden vseživljenjskega učenja v Sloveniji organizira Andragoški center Slovenije ob pomoči Slovenske nacionalne komisije za Unesco.

5 LET ACS IN TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

LJUBLJANA - V ponedeljek, 30. septembra, bo ob 11. uri v prostorih Andragoškega centra Slovenije (ACS) svečana proslavitev njihove pete obletnice delovanja. To bodo povezali tudi z delovnim dogodkom, saj bodo takrat odprli Teden vseživljenjskega učenja v Sloveniji, ki bo pod geslom Slovenija - učeča se dežela potekal do 5. oktobra s številnimi prireditvami po vsej Sloveniji.

Učiti se z veseljem - vse življenje!

SLAVICA BORKA KUČLER

V širših krogih je delo osrednjega državnega središča za spodbujanje vseživljenjskega izobraževanja, Andragoškega centra Republike Slovenije (ACS), premalo poznano, zato se je vodstvo te ugledne ustanove odločilo, da svojo raznovrstno dejavnost predstavi v okviru široko zasnovanega projekta, ki so ga poimenovali *Teden vseživljenjskega učenja v Sloveniji*.

Doslejšnje po vsej Sloveniji razpredeno delovanje ACS (predvsem v obliki študijskih krožkov) je marsikje prebudilo in spodbudilo dejavnost civilne družbe in tako prispevalo svoj delež k razvoju demokracije v naši državi. Projekti so zasnovani tako, da ima prednost delo v skupinah, in da je podprta ustvarjalna iniciativa posameznikov, kar prispeva k dvigu samozavesti in boljšemu vrednotenju ustvarjalnosti. Poleg tega podpirajo izvajanje projektov tam, kjer se zamisli rojevajo in kjer njihova uresničitev prispeva k dvigu kulturne ravni širšega okolja.

Prireditve se začne danes in bo z bogato ponudbo informativnih, svetovalnih in kulturnih dogodkov trajala do sobote, 5. oktobra 1996, pod geslom *Slovenija - učeča se dežela*.

Danes se bo posameznih dogodkov moč udeležiti v Grosupljem (ob 18. uri) v Kulturnem domu, v Izoli pa v Matični knjižnici; v Kočevju (v Ljudski univerzi/LU) bo celodnevno svetovanje; v Kopru se bo v knjigarni predstavila LU, na sedežu LU pa bo med 15. in 17. uro svetovanje; v Kotljah bo v hotelu Rimski vrellec odprta razstava ŠK »Zakaj pišem poezijo«; v Krškem bo imel Posavski center za permanentno izobraževanje Dan odprtih vrat; v knjižnici v Logatcu bo ves dan poln dogodkov; LU Ormož pripravlja prireditve v razstavišču Ormoški grad, v občin-

ski avli, v KS in v bankah; razstavo bodo odprli v Matični knjižnici Piran; izobraževalne organizacije v Postojni se bodo predstavile v avli Zdravstvenega doma, Athena bo imela posebno predstavitev v Mercatorju Nanos, LU pa odpira razstavo v knjižnici Bena Zupančiča. V gostišču Lečnik na Ravnah na Koroškem prireja ŠK omizje na temo *Zakaj pišem poezijo*; v občinski stavbi v Ribnici bodo odprli razstavo, ob 19. uri pa bo predavanje; v Rušah bo predstavitev dejavnosti TIŽA v veleblagovnici Merx; v Sežani bo razstava v Zelenem centru; v Velenju bo na sedežu Andragoškega društva dan odprtih vrat, študijske krožke pa bodo predstavili v Glasbeni šoli.

Slovesno bo tudi v Ljubljani, kjer bodo ob 11. uri v Andragoškem centru Slovenije odprli *Teden vseživljenjskega izobraževanja*. V Belosani bo dan odprtih vrat; v Gradu Kodeljevo bo ves dan dejavna Glotta nova; Oxford center bo predstavil programe za samostojno učenje in omogočil ogled Interneta, Urad za preprečevanje zasvojenosti pa bo na Magistratu odprl razstavo.

V borzah znanja bodo imeli dan odprtih vrat

Borze znanja v Ljubljani, Mariboru in Novem mestu bodo predstavile svojo ponudbo – Razstave

Borze znanja v Ljubljani, Mariboru in Novem mestu bodo v tednu vseživljenjskega izobraževanja pripravile razstave in tudi nekaj predavanj. Podrobneje pa bo njihovo dejavnost mogoče spoznati ob dnevu odprtih vrat.

Borza znanja Ljubljana (061 13 22 178) pripravlja v petek, 4. oktobra, od 10. do 20. ure dan odprtih vrat. V delavski knjižnici v Ljubljani ob 10.00 uri pripravljajo učenje »čipkanja« z gospo Boženo, ob 12.00 bo gospa Zdenka povedala, kako živeti bolje in lažje, ob 14.00 uri Internet doma in Opac v knjižnici z Unistarjem, ob 16.00 bo čarodej Kruno pokazal nekaj svojih mojstrov in otrokom in odraslim. Ob 18.00 bo pogovor o učenju in življenju z gosti Natašo Barbaro Gračner, Julko Vahen, Alešem Debeljakom in Metodrom Pevcem.

Pripravili so še razstavo lesenih izdelkov z žganimi motivi s Krasa od gospoda Dušana iz Komna. Podjetje Unistar ponuja vsem članom Knjižnice Otona Župančiča do konca leta 1996 brezplačen 20-urni dostop do Interneta in 15-odstotni popust pri nakupu računalniške opreme

Borza znanja Maribor (062 22 33 71) pripravlja dan odprtih vrat v petek, 4. oktobra, od 10. do 18. ure. Prostore imajo v Dobi, Zavodu za izobraževanje na Kopitarjevi 5. Pripravili bodo razstavo o dejavnosti mariborske Borze znanja (kdo so člani Borze znanja, kaj delajo, kako uspešni so...)

Borza znanja Novo mesto (068 325 326) bo imela dan odprtih vrat v sredo, 2. oktobra, od 9. do 19. ure. V kulturnem centru Janez Trdina na Novem trgu 5 pripravljajo multimedijško predstavitev Borze znanja Novo mesto, med 9. in 12. uro. za učence in dijake novomeških šol, med 13. in 16. uro si jo bodo lahko ogledali povabljeni, drugi pa med 16. in 19. uro.

Ob tednu vseživljenjskega izobraževanja so pripravili še razstavo slik akademske slikarke Hilde Dugonjič-Mijatovič in študenta FAMU v Pragi Boruta Peterlina.

D. K.

Slovenija – učeca se dežela

Začel se je teden vseživljenjskega učenja – Oblednica andragoškega centra

Od danes, 30. septembra, do sobote, 5. oktobra, bo andragoški center v letu vseživljenjskega učenja pripravil Teden vseživljenjskega učenja. Njegovo geslo bo Slovenija – učeca se dežela.

K sodelovanju so povabili ustanove, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih v vsej Sloveniji. Pripravili bodo dneve odprtih vrat, omizja, razstave, kulturne prireditve, literarne večere, predstavitve študijskih krožkov, predstavili bodo borzo znanja in druge projekte.

Letos pa mineva tudi pet let od ustanovitve Andragoškega centra Republike Slovenije. Ob tej priložnosti bodo v torek, 1. oktobra, med 10. in 18. uro na Šmartinski 134/a v Ljubljani pripravili dan odprtih vrat s predstavitvijo projektov za razvoj izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji. V petek, 4. oktobra, ob 11. uri bodo vodjem in mentorjem študijskih krožkov ter učiteljem v programih usposabljanja za življenjsko uspešnost svečano podelili potrdila. S. R.

Obdobje šolanja je za vsakega človeka nausodnejše obdobje v življenju. Čas in veselje iz nečesa, kar v otroški glavi nima meja, postaneta mreže jetniške celice, skozi katere ne more drugega, kot stegovati svoje nemočne ročice. Sprvim korakom skozi šolska vrata človek prvič v življenju izgubi svobodo. In od neštetihih okoliščin je odvisno, ali jo bo še kdaj dosegel.

Milijoni nesrečnih po vsem svetu životarijo do nesrečne smrti, ker jim matematika ni šla. Milijoni so se za vse življenje zakopali med hrupne stroje, v rudniške rove, skladiščne hale, ker so jim od nedolžnega sedmega leta dopovedovali, da so leni, nesposobni, neumni. In to zato, ker niso znali na pamet definicij, formul, rojstnih letnic in svetovnih veletokov. Usoda je z odprtim gobcem, polnim kot nožev ostrih zob, prežala na negotove in preplašene mladičke, ki so z ubogimi štirinajstimi, petnajstimi padali iz mrzlih šol v življenje.

Bili so in so še - jaz jih poznam, vi jih poznate, mi smo med njimi - ki so imeli nekaj več sreče. Ki so v letih, ko obstaja neskončno število zanimivejših stvari, kot so poštevanka, ulomki in skloni, ujeli v radovedna ušesa ravno toliko, da so zadovoljili stroge tovarišice in mrkoglede tovariše. Dokopali so se do mature in nekateri potem s pridnostjo, vztrajnostjo ali srečo do diplome. Magisterija. Doktorata. Postali Nekdo. Nekdo, ki sme računati na boljši kos kruha, na dodatne točke pri plači, na vodstvena mesta, na možnost, da uči in vodi druge ljudi, na častne naslove, na družbeno spoštovanje. Celu na nesmrtnost.

Nešolani ljudje, ki so imeli težave z učnim programom, pogosto od strani opazujejo družbeno smetano, ljudi, ki so jih poznali s travnika, iz tretejelega razreda osnovne šole, iz vojske, in se čudijo: kako je mogoče, da takšen ničprida pride tako daleč.

Čudijo se, ker so naivni in nevedni. Šolski sistemi v naši državi, v državah nekdanje Jugoslavije, v večini vzhodnoevropskih držav, po Aziji, Afriki in sploh večjem delu naseljene Zemljine površine so takšni, da delujejo za državo, ne za posameznike. Logično je, da je družba obsedena s kratkoročnimi gospodarskimi cilji, »proizvaja«
ljudstvo, ki bo napripravnije za uresničevanje izbrane politike. Torej ravno prav izobraženo in ravno prav kvalificirano za družbene potrebe nekega okolja. To pomeni, da država s petimi milijoni prebivalcev ne potrebuje milijon humanistov, milijon inženirjev in milijon biologov, ampak veliko priučene delovne sile, ki je zmožna opravljati fizično delo, ko pa je to opravljeno, mora ostati na cesti, ne da bi imela možnost mešati štrne v drugih strukturah; potrebuje ravno prav srednje priučene tehnične delovne sile, ravno prav birokracije, ki je po svoji naravi vedno lakaj oblasti, in ne preveč izobražencev - sploh takšnih, ki bi poleg akademskih titul premgli zmožnost samostojnega in kritičnega mišljenja. Nobena politična struktura, ki ji gre za oblast, si ne želi izobraženega in kritičnega ljudstva.

In tako so si politične in družbene elite v preteklih stoletjih izmislile trden in avtoritaren šolski sistem. Časi polihistorjev, ki so študirali iz zanimanja in za svoje veselje, so utonili v pozabo. Vedno večja specializacija je povzročila absurden preobrat v učenju: količina znanja se je neznansko kopičila, razumevanja globalnih zakonitosti življenja, narave in medčloveških odnosov pa je vedno manj.

Konec 20. stoletja zaznamuje neznansko število družbenih gibanj, med katerimi imajo pomebno mesto različna gibanja, ki jih imenujejo duhovna, gibanja za osebnostno rast človeka. Ljudje ponovno postajajo radovedni. Spoznanje, da šolsko znanje, pridobljeno s krvavimi mukami, ni edino zveličavno, preplavlja svet.

Svetovno gibanje za vseživljenjsko učenje, ki ga v glavnem spodbujajo andragogi (andragogika je znanost o izobraževanju odraslih) se je rodilo ob pravem času. Evropska zveza je leto 1996 razglasila za leto vseživljenjskega učenja. Angleži so pred petimi leti uvedli teden vseživljenjskega učenja in samo v tem času s številnimi manifestacijami zbudili med ljudmi zanimanje za nov, humanistični koncept učenja. Sporočilo zagovornikov vseživljenjskega učenja je: vsak človek se ima pravico učiti in to karkoli, kadarkoli, kjerkoli.

Andragoški center Slovenije je letos prvič zbral pogum za prvi slovenski teden vseživljenjskega učenja. V štiridesetih slovenskih krajih se bo zvrstilo 400 različnih dogodkov, povezanih z učenjem odraslih. Dejstvo, da nihče od predstavnikov slovenske vlade, nihče z ministrstva za šolstvo in nihče od šolnikov niti z besedo ni reagiral na pobudo andragogov, je dovolj zgovorno. Kajti gospoda, ki danes še uživa v absolutizmu šolskega sistema, se boji časov, ko si bo lahko vsak radoveden človek sam izbral svoj študijski program, svoje učitelje in svoj način učenja.

Učiti se je užitek, ki so nam ga s šolami prepovedali.

Lanica Petrovič

Foto: DOKUMENTACIJA DELA

UŽITEK BREZ KAZNI

Peta obletnica Andragoškega centra Slovenije

LJUBLJANA - Andragoski center Republike Slovenije (ACS) je včeraj slovesno proslavil peto obletnico svojega delovanja, ki so jo povezali z odprtjem Tedna vseživljenjskega učenja v Sloveniji. Andragoski center Slovenije, v katerem je 30 redno zaposlenih delavcev z visokosolsko izobrazbo (tretjina jih ima magistrij ali doktorat) je leta 1991 ustanovila vlada, da bi pospešila razvoj izobraževanja odraslih. ACS je osrednja, nevladna in nepridobitna ustanova za ra-

ziskovanje, razvoj in svetovanje na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji. Andragoski center svoje dejavnosti siri po vsej Sloveniji: projekte Borza znanja (informacijski sistem, ki povezuje posameznike, ki znanje imajo, pa so ga pripravljene prenesti drugam in tiste, ki znanje iščejo) je odprl v Ljubljani, Mariboru in Novem mestu; leta 1992 pa so po švedskem zgledu začeli vpeljevati študijske krožke, v katere je bilo doslej vključenih 2500 odraslih. (B. V.)

Včeraj se je v Sloveniji pričel teden vseživljenjskega učenja

Teden razširjanja znanja o učenju

VEČ KOT STO PRIREDITEV. TEDEN PRIREJA ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE, KI PRAZNUJE OKTOBRA PETLETNICO DELOVANJA

Andragoški center Slovenije, osrednja strokovna institucija za raziskovanje, razvoj in svetovanje na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji, je prireditelj tedna vseživljenjskega učenja. V 40 različnih krajih po vsej Sloveniji bo ta teden kar 60 izvajalcev (med njimi je 15 zasebnikov, 14 ljudskih univerz, pet študijskih krožkov, knjižnice, društva itd.) izvedlo več kot 100 različnih prireditev s 400 različnimi dogodki, so povedali na včerajšnji tiskovni konferenci Andragoškega centra Slovenije.

Teden vseživljenjskega učenja je odprl dr. Ivan Kristan, predsednik državnega sveta, in poudaril, da prihaja učenje v središče človekovega zanimanja, saj čas vse bolj prinaša spoznanje, da brez učenja niti posameznik niti družba kot celota ne bosta mogla biti več uspešna. Slovesna otvoritev je bila posvečena tudi petletnici delovanja Andragoškega centra.

Pomena znanja se vse bolj zavedamo in tudi v Sloveniji smo v zadnjih letih na tem področju storili pomemben korak naprej. Pri tem ima velik pomen prav Andragoški center Slovenije, ki ga je ustanovila vlada z namenom, da bi pospešila izobraževanje odraslih. Andragoški center je strokovna institucija, ki strokovno pomaga izvajalcem na terenu, pripravlja podlage za nacionalni program izobraževanja odraslih itd. Iz ekipe 6 ljudi je v petih letih nastal 30-članski kolektiv, iz katerega je prišlo veliko dobrih projektov, ki se že izvajajo po vsej Sloveniji: v treh mestih deluje borza znanja, po vzoru Švedske so vpeljali prve študijske krožke (teh je bilo v Sloveniji že 250 s prek 2500 udeleženci), nastajajo središča za samostojno učenje, opremljena s sodobno učno tehnologijo, v njih pa se odrasli lahko učijo tujih jezikov in

drugih vsebin, njihov je projekt usposabljanja za življenjsko uspešnost, namenjen brezposelnim odraslim z manj leti šolanja (v treh letih ga je končalo 400 odraslih ali 0,4 odstotka brezposelnih odraslih brez izobrazbe, v nekaj letih želijo vanj pritegniti desetino brezposelnih odraslih brez temeljne izobrazbe itd.).

Tudi teden vseživljenjskega učenja je novost, ki naj bi postala vsakoletna prireditev. Pred petimi leti so ga prvič izvedli v Veliki Britaniji, Slovenija pa je peta država, ki ga pripravlja. To bo teden informativnih dni, predstavitev (študijskih krožkov, programov za samostojno učenje, dejavnosti nasploh) in razstav. V Veliki Britaniji se je pokazalo, da je teden vseživljenjskega učenja praktičen način za razširjanje vedenja o vseh, ki ponujajo različne vrste učenja.

Tatjana Vrtnjak

Začel se je Teden vseživljenjskega učenja: prireditve in dnevi odprtih vrat po vsej Sloveniji

Na dobri poti v »učecho se deželo«

Vlada se na prošnjo za sofinanciranje projekta ni odzvala, ministrstvo za šolstvo pa ga uradno ni podprlo

LJUBLJANA, 1. – V Andragoškem centru Slovenije (ACS) so včeraj slovesno odprli teden vseživljenjskega učenja, s katerim naj bi po vzoru Velike Britanije, kjer so s tovrstnim spodbujanjem učenja odraslih začeli pred štirimi leti, prispevali k prodoru nove filozofije učenja in življenja.

Na pobudo Andragoškega centra Slovenije, ki je včeraj proslavil tudi petletnico ustanovitve, se bo v petih dneh v 40 krajih po vsej Sloveniji zvrstilo nekaj sto različnih prireditev, kjer bodo na ta ali oni način udeleževali goslo Slovenija – učeča se dežela. Sodelovalo bo 60 zasebnih in javnih ustanov – organizacij, ljudskih univerz, jezikovnih šol, društev, srednjih šol in drugih, kjer bodo obiskovalcem predstavljali že uveljavljene in mnoge nove oblike učenja ter svetovali ljudem, kako se doizobraziti, kvalificirati, prekvalificirati, učiti kitaro, jezik ali kaj drugega. Vrstili se bodo tudi omizja, razstave, kulturne prireditve, zaslužnim za uspešno učenje odraslih bodo podelili priznanja in nagra-

de (prihodnje leto naj bi glavne nagrade dobile ime po Slovencu **Karlu Osvaldu**, ki je o pomenu vseživljenjskega učenja pisal že leta 1927) in organizirali še vrsto drugih aktivnosti, povezanih z učenjem.

Na novinarski konferenci pred slovesnim odprtjem Tedna so o delu ACS in pomenu nove, v razvitem svetu hitro prodirajoče filozofije vseživljenjskega učenja spregovorili vodilni v ACS in povabljeni tuji gostje. Andragoški center Slovenije, ki ga je vlada ustanovila pred petimi leti, da bi tako pospešila razvoj izobraževanja odraslih, je svojo nalogo opravil nadvse zadovoljivo; ob ustanovitvi je štel pet ljudi, zdaj je zaposluje 30, od katerih je ena tretjina že magistrirala ali dokto-

Vlada pa nič

Nekdanji direktor ACS **dr. Zoran Jelenc** je dejal, da je Teden vseživljenjskega učenja pomemben korak v Evropo, da imajo drugod sicer daljšo tradicijo na tem področju, da pa smo tudi v Sloveniji na dobri poti, da postanemo učeča se dežela. Kako hitro bomo to postali, pa je odvisno tudi od tega, v kakšni meri bodo sprejeli novi koncept učenja na pristojnih ministrstvih, v vladi. Ni najbolj spodbudno, je ob tem menil dr. Jelenc, da se vlada na prošnjo za sofinanciranje projekta ni odzvala, da ga ministrstvo za šolstvo uradno ni podprlo, da zavoda za šolstvo med izvajalci prireditev na Tednu ni najti...

rirala, ena tretjina pa si tovrstno izobrazbo še pridobiva, je menila nova direktorica **mag. Vida Mohorčič Špolar**. Ob razvojno raziskovalnem in svetovalnem delu so zaživeli številni projekti, kot so borza znanja, posredovalnica ponudb in povpraševanj po določenih oblikah izobraževanja, ki deluje že v Ljubljani, Mariboru in Novem mestu in za katero je iz leta v leto več zanimanja, t. i. študijski krožki, v katerih s

pomočjo usposobljenih mentorjev iz prostovoljnih, kulturnih, zdravstvenih in drugih organizacij obdeluje oziroma je obdelovalo najrazličnejše teme že okoli 2500 ljudi, eksperimentalni center za mlajše odrasle, kjer poskušajo k vnovičnemu učenju pritegniti tiste, ki jih je neuspeh v šoli izvrigel med brezposelne in brezperspektivne, in še mnogi drugi. (ri)

Dr. Zoran Jelenc, raziskovalec ACS in voditelj projekta Slovenija - učeča se dežela

Priznanje Unesca, države pa nikjer

Včeraj so v Andragoškem centru RS slovesno odprli Teden vseživljenjskega učenja. Voditelj projekta, ki je s pomočjo 60 izvajalcev razpreden po vsej Sloveniji (v 40 krajih) s 100 širše zasnovanimi prireditvami in več kot 400 dogodki, je dr. Zoran Jelenc, raziskovalec Andragoškega centra Slovenije (ACS). Bil je prvi direktor ACS (zdaj ga je na tem mestu nadomestila mag. Vida A. Mohorčič Špolar) in pobudnik za njegovo ustanovitev.

Andragoški center Slovenije obhaja letos petletnico svojega delovanja. Kot njegovemu prvemu direktorju se vam ne bo težko ozreti na prehojeno pot in ugotoviti, kateri so najpomembnejši dosežki vaših osebnih in skupnih prizadevanj?

Najpomembnejši dosežek je nedvomno to, da smo z nekaterimi novimi oblikami učenja, ki prej v Sloveniji niso bile znane, prodrli ne le v slovenska mesta, temveč tudi v vase, kraje, v katerih dotlej ni bilo nobenih možnosti za izobraževanje. To najbolje dokazuje projekt *Študijski krožki*, ki je dosegel tudi nekatere odročne zaselke po Sloveniji. *Študijski krožki* in *Središča za samostojno učenje* skušajo razviti pri Slovencih novo pojmovanje izobraževanja in učenja in tu smo naredili velik korak naprej.

Drugi dosežek ACS, ki se mi zdi omembe vreden, ki pa je manj znan, ker se je o njem premalo pisalo, je že končani večletni projekt, posvečen sistemski ureditvi, zasnovi in strategiji razvoja izobraževanja odraslih v Sloveniji. Ta bo v kratkem tudi objavljen v posebni publikaciji in mislim, da bo dobra podlaga za uresničitev našega načrta, katerega bistvo je v tem, da se izobraževanje odraslih sistemsko izenači z izobraževanjem otrok in mladine. Dobiti mora enake možnosti za razvoj, čeprav je različno glede na oblike in metode učenja in poteka po drugačnih poteh.

Glede na dosežke in pomen dela ACS za nadaljnji razvoj izobraževanja v Sloveniji je čudno, da na današnji slovesnosti ni predstavnikov države (če izvem slavnostnega govornika dr. Ivana Kristana, predsednika državnega sveta) in da država za celotedenski projekt, ki je zajel domala vso Slovenijo, ni pokazala nikakršnega zanimanja. Kako to, da niste dobili niti najmanjše denarne podpore?

Na to vprašanje preprosto ne znam odgovoriti. Resnično ne vem, kako se je to lahko zgodilo. Po nekaterih pogovorih s predstavniki vlade sicer lahko sklepam, vendar ne morem govoriti o dejstvih. Teden vseživljenjskega učenja je nekaj novega, ne le pri nas, temveč v vsem svetu, saj smo peti na svetu, ki ga prirejamo, oziroma tretji v Evropi. Pojem vseživljenjskega izobraževanja verjetno ljudem še ni segel v zavest, čeprav je kot načelo zapisan v novi šolski zakonodaji. Mimogrede so omenili, da jim niso pri srcu 'kampanje' in očitno preslišali, da sem jim govoril o predstavitvi učenja; gre za to, da ljudem intenzivneje predstavimo vseživljenjsko izobraževanje in možnosti zanj. Če je Angležem uspelo, ne vidim razloga, zakaj ne bi nam. Letos bomo pač projekt izvedli sami, pričakujem pa, da nam bo ministrstvo prisluhnilo vsaj, ko bo »teden...« ovrednoten, ko bo pripravljena znanstvena evalvacija, in ko bo ugotovilo, da je bilo naše delo v korist razvoja Slovenije, v korist uveljavljanja pravice do učenja.

No, nikakor ne mislim, da je podpora našemu prizadevanju le stvar ministrstva za šolstvo; mislim, da je to stvar slovenske vlade. Predsednika vlade smo o projektu obvestili, pa nismo prejeli nobenega odgovora.

Kakšno pa je sodelovanje ACS z mednarodnimi ustanovami in podobnimi centri po svetu? Gost današnje slovesnosti Paul Belanger, direktor Unescovega inštituta za izobraževanje iz Hamburga, je na primer izjavil, da imamo v Ljubljani edinstveno središče, ki dela za prihodnost, in celo da Unesco in Evropa potrebujeta delo ACS...

Z Unescom imamo dobre stike. V tej ugledni mednarodni organizaciji bodo prihodnje leto posvetili posebno pozornost izobraževanju odraslih oziroma vseživljenjskemu učenju. Pripravljajo posebno konferenco na temo *Vseživljenjsko učenje - pogoj za uspešen vstop v 21. stoletje*, načrtujejo *Svetovni dan vseživljenjskega učenja* in več drugih prireditev.

Zelo uspešno sodelujemo tudi s slovensko komisijo za Unesco. Sofinancirali so naše mednarodne projekte in konference, posebej bi omenil naše sodelovanje z Unescocom v projektu *Razvoj izobraževanja odraslih v srednje- in vzhodnoevropskih državah* pa tudi pri izvedbi konference *Premislek o izobraževanju odraslih* pred tremi leti; Unesco bo sofinanciral ustanovitev informacijsko-dokumentacijskega središča za srednje- in vzhodnoevropske države, ki ga ustanovljamo. Tudi z evropskim Unescovim inštitutom, ki ga vodi naš današnji gost Paul Belanger, smo izpeljali že tri projekte: *raziskava o stanju izobraževanja odraslih v svetu* (pokrivali smo srednje- in vzhodnoevropske države), *študija politike in zakonodaje* na tem področju ter *preučevanje pismenosti odraslih*.

V zasnovi Tedna vseživljenjskega izobraževanja ste se zgledovali po Angležih. Zakaj ste se navdušili nad njihovim projektom?

Zamisel je bila privlačna že od začetka (v Angliji so ga prvič izvedli leta 1992), ker gre za teden

zelo intenzivne pozornosti, posvečene novim oblikam izobraževanja. Praviloma (vsaj v Angliji je tako) naj bi bila v dogajanju udeležena tudi država, lokalne skupnosti in sredstva obveščanja. Bil sem navdušen, ko sem to doživel; bil sem na sedežu BBC, kjer je potekal celodnevni program svetovanja s tremi svetovalci, ki so bili komaj kos povpraševanju. Tako je postala Anglija zgled, zdaj pa ji postopoma sledijo druge države, in priznati moram, da sem ponosen, ker je Slovenija med prvimi.

Predlagate ustanovitev nagrade na področju izobraževanja odraslih, poimenovali pa naj bi jo po pedagogu Karlu Ozvaldu, ki ga obča slovenska kulturna zavest tako rekoč ne pozna. Za kakšno osebnost gre in kaj naj bi nagrajevali?

Govorimo šele o pobudi za ustanovitev državne nagrade, tako da še ni nič dokončno določeno. O predlogu se bo moral odločiti še svet za izobraževanje odraslih, potem pa še vlada. Za uspehe že imamo nagrado, vendar menimo, da izobraževanje odraslih potrebuje posebno pozornost in spodbudo.

Lik Karla Ozvalda pa sem odkril po naključju, oziroma med pripravd študije o razvoju koncepta izobraževanja odraslih v Sloveniji. Bral sem, kar je bilo kdaj o tem napisanega in tako sem naletel nanj (zanimivo je, da ga tudi andragogi v svojih delih ne omenjajo). Delal je kot pedagog, po duši pa je bil andragog, saj mu je bilo izobraževanje odraslih bližje. Deloval je med vojnami v okvirih kulturne pedagogike, kjer je izobraževanje zelo tesno povezano s kulturo in življenjem, kjer se učimo tudi drug od drugega. To so načela, ki se šele danes uresničujejo. Njegova knjiga, v kateri je kar polovico prostora posvečenega izobraževanju odraslih, je izšla celo dve leti prej kot prvo angleško delo s tega področja, ki ga imamo za pionirsko.

POGOVARJALA SE JE SLAVICA BORKA KUCLER

Revolucija učenja

RANKA IVELJA

Leta 2000 bo 97 odstotkov svetovnih informacij oziroma znanja ustvarjenih v času od našega rojstva naprej. V inženirsko-tehniških poklicih vsako leto zastari 20 odstotkov znanja. Šestinšestdeset odstotkov tehnologij, ki bodo obvladovala življenje sedanjih generacij, še ni izumljenih. Samo približno dva odstotka delovne sile se vsako leto obnovita s svežim dotokom iz šol, okoli 70 odstotkov sedanje zaposlene generacije bo tako delalo še leta 2005. Posameznik bo v svojem življenju zamenjal nekaj poklicev (!) in ne samo delovnih mest. To je le nekaj podatkov, s katerimi strokovnjaki na mednarodnih konferencah utemeljujejo potrebo po novi revoluciji – revoluciji učenja. Tisto, kar je za 19. in 20. stoletje pomenilo obvezno šolanje, pravijo, bo za 21. stoletje pomenilo vseživljenjsko izobraževanje. In zato seveda ni naključje, da mu OECD pripisuje ključno vlogo v gospodarskem razvoju ali da je Evropska unija letošnje leto razglasila za leto vseživljenjskega učenja.

Otem, da je nova filozofija izobraževanja postala temeljna filozofija tudi v slovenskih strokovnih krogih, ni dvoma; da je najti zanjo posluš tudi na državni ravni, pa med drugim pričra novi zakon o izobraževanju odraslih, ki vsaj v temeljnih črtah odseva nove poglede. Dobro znamenje sta tudi rastoči delež javnih sredstev za izobraževanje odraslih in vse večja pozornost podjetništva in javnosti nasploh do (do)izobraževanja in izpopolnjevanja. Kljub temu pa najbrž niso pretirane ocene, da smo zlasti v primerjavi z nekaterimi razvitimi državami na poti v »učeečo se deželo« še zelo daleč od cilja.

Učenje odraslih, so ugotovili strokovnjaki, je še vedno izločeno iz polja javnih zadev, načelno sicer ima veljavo, toda ko je treba zanj kaj narediti v praksi, je »vsak manj pomemben politični dogodek pomembnejši od učenja«, kot pravi dr. Zoran Jelenc. Vseživljenjskost izobraževanja je na ravni politike še vedno fraza in ne nacionalna strategija, izobraževanje še vedno najraje mislimo v šolskih okvirih. V večini podjetij denimo le stežka pristanejo na daljšo odsotnost delavca zaradi izobraževalnega dopusta, silno težko pa bi najbrž našli kukšnega direktorja, ki ne bi imel nič proti temu, da si nekdo vzame dopust za študij nečesa, česar v delovni organizaciji sploh ne potrebujejo, kar je denimo povsem razumljivo na Danskem.

Toda najhujši in najnevarnejši je, kar zadeva izobraževanje odraslih, pišmeuhovski odnos do katastrofalne izobrazbene ravni prebivalstva, problema torej, katerega reševanje bi moralo biti ena izmed nacionalnih prioritiet, pa je o njem tako v levem kot v desnem političnem spektru komaj kaj slišati. Po podatkih iz leta 1991 jih ima denimo med mladimi, starimi od 16 do 25 let, končano samo osnovno šolo ali pa še te ne več kot polovica. Toliko je po približnih računih tudi funkcionalno nepismenih, ljudi torej, ki nimajo dovolj znanja in spretnosti niti za obvladovanje osnovnih življenjskih in delovnih obveznosti, kaj šele za nenehno prilagajanje novim tehnološkim izzivom. Ne gre torej le za množico osebnih katastrof, temveč tudi za tiktakajočo socialno bombo, kajti med njimi jih 21. stoletja ne bo veliko pričakalo samo kot nezaposlenih, temveč tudi kot – nezaposljivih.

Dnevi odprtih vrat so privlačni za javnost

V Tednu vseživljenjskega učenja jih bodo imeli med drugim danes v Dobi in Glotti

Mariborska izobraževalna organizacija Doba se lahko pohvali, da je njeno Središče za spodbujanje učenja samo septembra obiskalo 94 ljudi, ki so se učili po ponujenih samostojnih učnih programih. Ker imajo 7 (ali če se stisnejo 8) učnih mest, na katerih obiskovalci pri učenju presedijo poprečno 2 uri, se lahko na njih vsak dan zamenja po 25 do 27 ljudi. Na prostor za učenje trenutno čaka od 40 do 50 ljudi. Središče je odprto od 8. do 20. ure (razen petka dopoldne), tudi ob sobotah do 14. ure. Danes, v petek, bodo imeli med 11. in 17. uro na Kopitarjevi 5 dan odprtih vrat z bogato predstavitevijo programov.

● **Do poznih večernih ur bodo danes in jutri sprejemali naključne obiskovalce tudi v Glotti v gradu Kodeljevo – pričakujejo tako pedagoške delavce kot učence in starše. Nocoj in jutri pripravljajo večerni zabavnejši program, v katerem se bodo bolj neformalno pogovorili o dnevnih predstavitvah. Zlasti zanimive so Glottine novosti na področju psihohigijene pedagoškega in vzgojnega dela.**

Kot napoveduje Ema Perme, bodo svojo pomoč učencim se odraslim (med njimi je kar 30 odstotkov brezposelnih, zaradi prezasedenosti pa morajo odklanjati učence, dijake in študente) še ta mesec razširili na ponudbo učenja nemščine in angleščine tudi z dodatno pomočjo mentorja, ki bo skrbel za konverzijsko plat sicer samostojnega učenja. Pripravili so standarde znanja, tako da bodo tisti, ki bodo želeli, lahko ob koncu opravili teste in dobili potrdilo o obsegu znanja. Obiskovalci Središča za spodbujanje učenja, ki so si sprva želeli, da bi jim Doba učno gradivo posojala tudi domov, so zdaj že spoznali, da je velika prednost prav v tem, da jih v Središču tisti dve uri nihče ne moti in se zato veliko več naučijo kot bi se doma. Z veseljem pa posežejo po kopiranih izvodih vaj, ki jih lahko uporabljajo pri učenju doma. B. P.

ODMEVI

Na dobri poti v »učecho se deželo«

V torkovi številki (1. oktobra 1996) časopisa Dnevnik je bil objavljen članek z naslovom Na dobri poti v »učecho se družbo«. Glede na to, da je v okvirčku navedenega prispevka z naslovom Vlada pa nič, navedena trditev, ki naj bi opravičila tak naslov, obenem pa je v podnaslovu prispevka zapisano: »Vlada se na prošnjo za sofinanciranje projekta ni odzvala, ministrstvo za šolstvo pa ga ni uradno podprlo«, vas prosimo, da objavite naslednji odgovor.

Andragoški center Slovenije je v mesecu juniju 1996 poslal vladi Republike Slovenije pobudo (brez predloga o so-

financiranju oziroma zaželeni višini sofinanciranja!) za organizacijo Tedna vseživljenjskega učenja. Ko nas je vlada R Slovenije zaprosila za mnenje o predlogu Andragoškega centra Republike Slovenije, da se v Sloveniji vsako leto organizira Teden vseživljenjskega učenja kot organiziran splet aktivnosti za promocijo strategije vseživljenjskega izobraževanja, smo na ministrstvu za šolstvo in šport predlog podprli. Pri tem pa smo menili, da bi bilo smiselno to pobudo upoštevati pri pripravi nacionalnega programa izobraževanja odraslih, ki je v pripravi v skladu s sprejetim zakonom o izobraževanju odraslih. Predpostavljamo namreč, da bo ena od sestavin nacionalnega programa v okviru infrastrukturnih dejavnosti tudi promocija tega segmenta izobraževanja.

Glede na to, da so sredstva v letošnjem »šolskem delu« državne proračuna, namenjena izobraževanju odraslih, že v celoti namensko razporejena, ne bi mogli prevzemati nikakršnih finančnih obveznosti, ki bi lahko nastale ob organizaciji letošnjega Tedna vseživljenjskega učenja.

Andragoški center je Teden vseživljenjskega učenja kot infrastrukturno dejavnost prijavil tudi na razpis za sofinanciranje izobraževanja odraslih v šolskem letu 1996/97. Prijava je bila izbrana za sofinanciranje, vendar iz istega razloga, kot je opisan v prejšnjem odstavku, v letošnjem koledarskem letu te dejavnosti ne bomo mogli sofinancirati, pač pa bo to mogoče v koledarskem (in s tem proračunskem) letu 1997.

Kako je sprejet novi koncept učenja, tj. koncept vseživljenjskega učenja v Sloveniji, pa lahko ponazorimo z naslednjimi dejstvi:

V okviru ministrstva RS za šolstvo in šport je bil v letu 1990 organiziran poseben sektor za upravne naloge v izobraževanju odraslih.

Leto dni kasneje je državni proračun vseboval posebno postavko »izobraževanje odraslih«, ki je doslej rasla hitreje kot celotni proračun oziroma njegov »šolski del«; letni indeks rasti za to postavko je bil npr. leta 1993 kar 160, leta 1996 pa 126, če kot izhodišče vzamemo leto 1990 z indeksom 100. Iz te postavke »šolskega dela« državnega proračuna so bila od leta 1991 naprej

zagotovljena sredstva predvsem za:

– razvoj nujno potrebne infrastrukture (ustanovitev Andragoškega centra, razvoj izobraževalnih programov za odrasle, samostojen študij andragogike, vsakoletna objava kataloga izobraževalne ponudbe za odrasle, razvoj in ohranjanje javne mreže izobraževalnih organizacij za odrasle);

– spodbujanje inovacij v sistemu izobraževanja odraslih, ki so predvsem sestavina t. i. vseživljenjskega izobraževanja in učenja (funkcionalno opismenjevanje prebivalstva, študijski krožki, borze znanja in središče za samostojno učenje, razvoj izobraževanja in študija na daljavo, pomoč brezposelnim s posebnimi programi, razvoj t. i. poklicnih tečajev, Center za mlajše odrasle, spodbujanje jezikovnega izobraževanja odraslih);

– finančno podporo izobraževanju in učenju odraslih, tako da smo nekatere izobraževalne aktivnosti, ki so v našem izobraževalnem prostoru novosti in so predvsem namenjene razvijanju »kulture učenja« in »funkcionalne pismenosti« ter pripravljenosti za stalno učenje in izobraževanje (t. i.

vseživljenjsko izobraževanje), financirali v celoti (ali sami ali v sodelovanju z delovnim resorjem) – razvoj borz znanja in središč za samostojno učenje, funkcionalno opismenjevanje prebivalstva, študijske krožke, nekatere pa smo sofinancirali, tako da smo prispevali tretjino stroškov in s tem za toliko tudi znižali šolnine; gre za poklicno izobraževanje odraslih, jezikovno izobraževanje odraslih, ekološko in državljansko izobraževanje ipd. Trditve, ki so zapisane v okvirčku in podnaslovu članka, torej ne vzdržijo soočenja z navedenimi dejstvi.

Mag. ANDREJA HOČEVAR,
predstavnica za tisk
Ministrstva za šolstvo in šport

Opomba uredništva: Da ministrstvo za šolstvo uradno ni podprlo Tedna, je na tiskovni konferenci izjavil dr. Zoran Jelenc, kar v okvirčku tudi jasno piše.

Učenje vse življenje ni nobena tragedija!

Naj imamo na svoje šolanje še tako kisle spomine – in neprijeten okus ob misli na podrejen položaj tistega, ki so mu ponavadi pripovedovali, da četudi zna, zna premalo – to še ni dovolj krepak izgovor, da bi se učenju v svojem življenju z olajšanjem odrekli, ko končno zapustimo šolske in študijske klopi. Bolj kot vse govorance in smernice je pravkar minuli Teden vseživljenjskega učenja na srečo potrdil, da, vsaj počasi, pozitivnejši odnos do učenja kot »netragičnega« del normalnega življenja prenika tudi v pore slovenske družbe (ki se žal lahko »pohvali«, da ima dobrih 40 odstotkov prebivalcev komaj končano ali celo nedokončano osnovno šolo).

Bil je ne le prvi te vrste v Sloveniji, pač pa je našo državo uvrstil med peščico tistih držav, ki so kaj takega že sposobne organizirati – v Evropi so to zaenkrat le Velika Britanija (letos so imeli peti izobraževalni teden), Švica in Belgija, po svetu se jim pridružujeta še Južna Afrika in Avstralija. Tembolj zato začudi dokaj hladen, da ne rečem omalovažujoč odnos oblasti do tega dogodka. Toda – njegov namen navsezadnje ni bilo zbiranje protokolarnih govorov in papirnatih pohval, pač pa široko razpredeno ponujanje najrazličnejših učnih možnosti in živ prikaz tistega, kar se in kakor se v številnih krajih, ustanovah in neformalnih združenjih že z velikim uspehom učijo.

Na razpis pobudnika te pomembne izobraževalne manifestacije prihodnosti, Andragoškega centra Slovenije, se je prijavilo 60 izvajalcev, ki so želeli predstaviti svoje delo in programe širši javnosti, po izteku razpisanega roka pa so se oglašali še novi in novi – ki pa bodo morali žal počakati na prihodnji tak teden. Dr. Zoran Jelenc, velik motor te vseslovenske učno-promocijske prireditve v najzlahtnejšem pomenu te skovanke, je prepričan, da tak teden tudi prihodnje leto – bo. Bo, četudi je sitno zaradi denarja; a je na srečo dovolj zagnanih ljudi, ki odtehtajo gluhost in odsotnost sponzorjev. Bi jih bilo, sponzorjev namreč, pa najbrž dovolj, ko bi v program vnesli še vsaj kakšno trejterazredno kolesarsko ali nogometno tekmo, se človeku utrne grenka misel. A nam pač še manjka nekaj časa, da bomo spregledali, kaj je pravzaprav tisto, kar nam je potrebno vsaj toliko kot kruh. Znanje.

Toliko bolj razveseljuje podatek, da se je na prvem Tednu vseživljenjskega učenja v več kot 40 slovenskih krajih zvrstilo več kot sto prireditev. Mnoge so trajale po ves dan. Dogodkov je bilo tako okoli 400 in niso bili namenjeni samo izobraževanju odraslih, ne glede na nenehno dejavno prisotnost, spodbujanje in svetovanje Andragoškega centra. O obisku, ki pa je bil že na prvi pogled razveseljiv, o nauku tega prvega tedna in strategiji za prihodnje takšne nacionalne prireditve bo dal več podatkov anketni vprašalnik, ki ga je Andragoški center poslal vsem prijavljenim izvajalcem, odgovore pa lahko pričakujemo v drugi polovici oktobra.

Po besedah dr. Zorana Jelenca je presenetila tudi kakovost izvedbe ter domiselnost posameznikov in ustanov, saj niso pripravili zgolj preprostejših dnevov odprtih vrat in razstav, ampak tudi delavnice z možnostjo aktivnega sodelovanja, klubska srečanja, razprave, omizja, testiranja (za tuje jezike), konverzациjo s tujimi gosti, predstavitev v nakupovalnih središčih, anketirali so mimoidoče in predstavili ugotovitve in podobno. Zlasti majhni kraji so presenetili z iznajdljivostjo (dr. Jelenc izpostavlja Lopar blizu Kopra, Šentjur pri Celju, Grosuplje in še nekatere, zlasti take, kjer so znali Teden vseživljenjskega učenja spremeniti v krajevni praznik s koncerti, razstavami...).

Kaj pa lokalna skupnost, vodstva občin, uradno od države zadolžena za dejavno spodbujanje širokih neformalnih oblik učenja? No, tu so pohvale bolj izjema kot pravilo. Kjer so se znali »dokopati« do župana, so ga pripravili do kakega pozdravnega nagovora; prizadevanja, tista uspešna, pa so samo dokazala, da mora pobuda izvirati iz najširšega kroga, torej naravnost od prebivalcev, ki lahko edini resnično premaknejo toge občinske oblasti. Da je učinke Tedna vseživljenjskega izobraževanja v nekaterih okoljih že krepko čutiti, pa kaže med drugim tudi podatek, da je Ljubljana prav prejšnji teden dobila kar štiri nova središča za samostojno učenje (Knjižnica Otona Župančiča, Evrošola, Jezikovna šola Bertonec, Šola za PTT), Tržič pa celo nekaj dni prej – najdete ga v tržiškem zavodu za kulturo.

BOGI PRETNAR

Na dobri poti v »učecho se deželo«

Pod tem naslovom je v Dnevniku z dne 4. oktobra mag. Andreja Hočevar v imenu Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ) objavila odgovor na članek, ki poroča o tiskovni konferenci v Andragoškem centru Slovenije ob odprtju Tedna vseživljenjskega učenja (objavljen 1. oktobra 1996). Uredništvo je pripisalo, da je novinarka v svojem članku o tiskovni konferenci povzela le moje izjave. To je čisto res in tudi to lahko rečem, da je poročala zelo korektno. Tudi večina tega, kar je napisala mag. Hočevarjeva, je res. Kje je torej problem?

Andragoški center Slovenije (ACS) je od začetka junija pa vse do začetka Tedna vseživljenjskega učenja (TVU) poslal predsedniku slovenske vlade dr. Janezu Drnovšku in njegovim najožjim organom (voditeljici kabineta in generalnemu sekretarju) skupaj štiri pisma in eno vabilo. Predsedniku smo predlagali, naj vlada na eni od svojih sej razpravlja

o Tednu vseživljenjskega učenja (TVU) kot stalnem in skupnem projektu državljanov in odgovornih organov Republike Slovenije in tako opredeli »svoj odnos do učenja, s tem pa tudi do znanja kot odločujočega dejavnika razvoja Slovenije«. Predsednika smo seznanili, da bomo TVU organizirali že v letu 1996 – to naj bi bil tudi prispevek Slovenije k Evropskemu letu vseživljenjskega učenja –, predložili pa smo mu tudi podrobnejši program. V našem dopisu je bilo glede financiranja predlagano le to, da naj se projekt »umesti v proračunski memorandum za naslednje leto in tudi za naprej«. Naš predlog dr. Drnovšku je podprlo 120 udeležencev skupščine in posveta Andragoškega društva Slovenije »Vseživljenjsko učenje – pogoj za preživetje in kakovost«, kar smo mu tudi sporočili. Ker ni bilo odgovora na prvo pismo, so se vrstile naše pobude, da se sestanemo s predsednikom in da vlada v tem letu financira vsaj tiskanje promocijskih gradiv za TVU za potrebe slovenskih občin. Končno smo predsednika Drnovška le še vljudno povabili, da se udeleži svečanega odprtja TVU in Peto obletnice ustanovitve in delovanja ACS. Na vse to ni bilo niti ugovorov niti opravičila. Torej je res: »Vlada pa nič.«

Pisali smo tudi ministru za šolstvo in šport dr. Slavku Gabru. Se-

ODMEVI

znanili smo ga že s prvim pismom predsedniku Drnovšku, potem pa smo pisali tudi njemu samemu (9. septembra 1996) in ga prosili, da pri predsedniku vlade podpre naš projekt, prosili pa smo tudi za pogovor, kjer bi mu lahko projekt podrobneje pojasnili. Povabili smo ga na odprtje TVU in Peto obletnico ACS. Ni bilo odgovora. Torej je res tudi: Ministrstvo za šolstvo in šport uradno projekta ni podprlo. Zakaj minister na odprtje TVU in obletnico ACS ni poslal nobenega od treh državnih sekretarjev, temveč le vodjo sektorja za izobraževanje odraslih, je stvar ministrove presoje, vendar tudi pove svoje. Minister in vabljeni sekretar dr. Zgaga sta se sicer opravičila zaradi zadržanosti z drugimi zadevami.

Nihče nas ni obvestil, da je MŠŠ predlog podprlo in dalo v zvezi s tem pobude, o katerih pišete, mag. Andreja Hočevar. Seveda pa nacionalni program izobraževanja odraslih ne obsega vsega, kar razumemo s pojmom vseživljenjsko učenje. Vseživljenjsko učenje (ne vem, zakaj ga označujete s t. i. – takomimeno!) ni le stvar izobraževanja odraslih, temveč je temeljno načelo in vodilo vse današnje vzgoje in izobraževanja. To nam lepo

pove že beseda sama. Kot takšna je zapisana tudi v pravkar sprejeti »šolski zakonodaji«. V Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki je krovni zakon za vso vzgojo in izobraževanje, piše (2. člen – cilji), da je med cilji sistema vzgoje in izobraževanja tudi »spodbujanje vseživljenjskosti izobraževanja«. V Zakonu o izobraževanju odraslih, ki je krovni zakon za izobraževanje odraslih, pa (2. člen – načela), da temelji izobraževanje odraslih na načelu »vseživljenjskosti izobraževanja«. Vseživljenjsko učenje (učenje od rojstva do smrti) nikakor ne more biti »segment izobraževanja«, kot pišete, pač pa je ravno nasprotno – izobraževanje je njegov segment, še bolj pa to seveda velja za šolanje, ki je še ožji pojem kot izobraževanje. Vseživljenjskost izobraževanja prinaša v vzgojo in izobraževanje nekaj pomembnega, to pa je izenačitev pomena in možnosti izobraževanja otrok in mladine ter izobraževanja odraslih, ki morata biti komplementarni in enakovredni ter enakopravni področji vsega sistema vzgoje in izobraževanja, čeravno sta različni. Iz vašega pisanja lahko sklepam dvoje, da vaše in naše ministrstvo ne uporablja prav izrazov, ki so v njegovi pristojnosti, in da spričo tega tudi ne ravna v skladu z načeli, po katerih se mora zakonsko ravnati.

Res smo se s projektom TVU prijaviли na razpis MŠŠ za sofinanciranje izobraževanja odraslih v šolskem letu 1996/97 in Sektor za izobraževanje odraslih pri MŠŠ nas je res obvestil, da je bil projekt izbran za financiranje iz sredstev za izobraževanje odraslih v – kot pravite – »šolskem delu« državnega proračuna. Problem ACS pa seveda je, da nima denarja »v žepu« in da ga še kdo ve koliko časa ne bo imel, saj se bodo projekti za šolsko leto 1996/97 začeli financirati šele v letu 1997, po sprejetju novega proračuna, to pa je navadno sredi prihodnjega leta, ko se šolsko leto že izteka!

Ker vseživljenjsko učenje ni stvar le enega upravnega resorja, tudi ne le MŠŠ – ampak je medresorski, torej vladni projekt – smo se s predlogom neposredno obrnili na predsednika vlade. Zakaj vaše ministrstvo ob naši vlogi vladi našteva le podatke o razvoju in financiranju izobraževanja odraslih, zakaj govorite le o denarju za šolstvo, zakaj MŠŠ prevzema vso kompetentnost in odgovornost v zvezi s tem? Zakaj vaš minister ni ustrezno razložil problema predsedniku vlade – vse to so vprašanja, ob katerih se velja zamisliti.

Danes že lahko rečem, da je projekt zelo dobro uspel in da ga je Slovenija sprejela. Pričakovali smo, da bosta tako predsednik

vlade kot tudi minister za šolstvo in šport ob njegovem odprtju sporočila organizatorju TVU in 60 prijavljenim izvajalcem prireditvev po vsej Sloveniji ter udeležencem posveta ADS vsaj kakšno besedo za popotnico, če že ne priznanja za projekt, ki obeležuje Evropsko leto vseživljenjskosti učenja. Pa nič!

Na tiskovni konferenci sem dejal, da odgovora na vprašanje, zakaj se država ni odzvala na našo pobudo, preprosto ne vem. In tega, žal, ne vem niti po vašem odgovoru, kjer sicer dokaj samozavestno govorite o soočanju dejstev.

ZORAN JELENC

■ OB TEDNU VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

LJUDJE VELIKO ZNAJO IN HOČEJO, potrebujejo pa spodbudo, da znanje pokažejo in dopolnijo

Leto 1996 je Evropska skupnost razglasila za leto vseživljenjskega izobraževanja. Andragoški center Slovenije je dal pobudo za teden vseživljenjskega učenja, različne prireditve, omizja, dnevi odprtih vrat in predstavitev oblik učenja in izobraževanja pa so potekali po vsej Sloveniji. Prav v teh dneh je Center praznoval petletnico svojega uspešnega delovanja.

Na Andragoškem centru Slovenije so slovesno podelili potrdila vodjem in mentorjem študijskih krožkov ter učiteljem v programih usposabljanja za življenjsko uspešnost. Kulturno prireditve so pripravili člani študijskega krožka iz istrske vasi Lopar. Z veliko vnemo iščejo stare glasbene motive in tako predstavljajo malo raziskano kulturno dediščino te pokrajine. Podelitve se je udeležil predsednik Odbora za kulturo, šolstvo in šport Državnega zbora Slovenije Rudi Moge, in poudaril, da bo 21. stoletje, stoletje učenja. Tudi pri nas se zavedamo pomena znanja, zato razširjamo možnosti za izobraževanje mladih in odraslih. Znanja pa si ni mogoče pridobiti enkrat za vse življenje, zato so raznolike oblike izobraževanja zelo pomembne. Med njimi so tudi študijski krožki in usposabljanje za življenjsko uspešnost.

Študijski krožki ljudem omogočajo, da se v svojem okolju učijo, kar jih je že od nekdaj zanimalo, a za to niso imeli priložnosti. V Sloveniji so se uveljavili po švedskem zgledu. Že prvo leto se je odzvalo 300 ljudi, čeprav so mnogi dvomili, da bo ta oblika učenja uspela, in se spraševali, ali se ne učimo

predvsem takrat, ko se moramo. Usposabljanje za življenjsko uspešnost je splošnoizobraževalni program za brezposelne odrasle z manj leti šolanja. Z raziskavo o funkcionalni pismenosti so odkrili, da številni odrasli nimajo dovolj znanja, da bi delali v nenehno spreminjajoči se družbi. Program, ki so ga pripravili, je 200-urni in poteka v obliki seminarjev in delavnic. V 21 izobraževalnih ustanovah ga je doslej končalo 400 udeležencev. Mnogi so potem še nadaljevali šolanje. Sodelavci Andragoškega centra Slovenije so spoznali, da ljudje marsikaj znajo in hočejo, potrebujejo pa spodbudo, da svoje znanje pokažejo in dopolnijo.

Nekateri izmed tistih, ki so prejeli potrdila o uspešno opravljenem usposabljanju za vodje in mentorje študijskih krožkov ter učitelje v programih usposabljanja za življenjsko uspešnost, zdaj prvič stopajo med andragoške delavce. Mag. Vida Mohorič Špolar, direktorica Andragoškega centra Slovenije, pravi, da vsak človek nosi svoje bogastvo, zato andragogi zdaj postajajo bogatejši. Nevidna mreža z vozliščem v Andragoškem centru je čedalje gostejša prepredena po vsej Sloveniji.

BARBARA HANUŠ

OB 5. OBLETNICI ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE

Načelo delovanja ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE je bilo ves čas: od študija in analiz do izdelave modela, usposabljanje osebja, vpeljevanje v prakso, razvijanja omrežja in evalvacije učinkov ter zopet naprej v raziskovanje in razvoj. To velja tako za urejanje sistema izobraževanja odraslih kot tudi za širjenje kulture izobraževanja in učenja v Sloveniji. Takšna usmeritev dovoljuje rast temeljne infrastrukture za učenje in izobraževanje odraslih.

Načelo takšnega delovanja najbolj zgovorno prikazujejo izidi projektov, ki jih je razvil Center. V Sloveniji delujejo zdaj tri borze znanja: v Ljubljani, Mariboru in Novem mestu. Upamo, da bodo delovale še drugje. V takšni obliki menjave znanja sodeluje več kot 4000 ljudi, ki znanje iščejo, in več kot 3000, ki ga ponujajo. Študijskih krožkov, vpeljanih v letu 1993 po švedskem zgledu, je bilo v treh letih 250. V njih se je srečevalo skoraj 2500 ljudi vseh starosti, ki so si izbirali različne teme, povezane z okoljem, v katerem delujejo. S pridobljenim znanjem bogatijo sebe in okolico, jo skušajo spreminjati, to pa jih spodbuja, da iščejo zmeraj novo znanje.

Odpirajo se nova središča za samostojno učenje, ki naj bi ljudem omogočala učenje po njihovih željah in o ritmu, ki jim je prilagojen. Podatki kažejo, da so ljudje s tako obliko več kot zadovoljni. Samo v enem središču, ki deluje le eno leto, se je izobraževalo 400 ljudi. Na različne načine in po različnih poteh pridobljeno znanje bo postopno mogoče ugotoviti in ga tudi potrditi - to je zasnova centrov za ugotavljanje in potrjevanje znanja. Mlajšim odraslim, ki so ob izstopu iz sistema šolanja ostali brez izobrazbe, je že, upamo, da jih bo še več, namenjen Center za mlajše odrasle. Usposabljanje za življenjsko uspešnost je projekt, ki preučuje vzroke, obseg funkcionalne pismenosti v Sloveniji in razvija dejavnosti za njeno zmanjševanje oziroma preprečevanje. /.../

Precej je bilo narejeno za izobraževanje brezposelnih, za izobraževanje za demokracijo, za nacionalni program izobraževanja odraslih, za trg delovne sile, za boljšo informiranost, za boljše učenje. /.../

Naše delovanje je usmerjeno v razvijanje spodbud na državni, lokalni in podjetniški ravni in pri posameznikih. S spodbudami povečujemo ne le izobraževalno ponudbo, temveč tudi povpraševanje po izobraževanju. Številke, o katerih sem govorila, potrjujejo, da smo pri tem poslanstvu uspešni. Vsa druga področja centra, kot so izobraževanje, informiranje, publiciranje, svetovanje in mednarodno sodelovanje, so temu podrejena, vse pa je usmerjeno h končnemu cilju - širjenju kulture učenja in izobraževanja.

**Iz govora direktorice ACS
mag. VIDE A. MOHORČIČ ŠPOLAR**